

»Läkemedlen kostar för mycket«

Apoteket och Vårdförbundet presenterar ny rapport, Läkarförbundet kritiskt

10 miljarder kronor. Så mycket kostar vårdens felaktiga och ineffektiva användning av läkemedel varje år, skriver Apoteket AB och Vårdförbundet i en nyutkommen rapport. Läkarförbundet är kritiskt till rapporten.

Apoteket AB och Vårdförbundet skriver i rapporten att sjukvårdens totala kostnader för läkemedel uppgår till över 30 miljarder kronor varje år och att 10 miljarder skulle kunna sparas. Man menar att sjukvården idag får betala för läkemedlen två gånger, dels när de hämtas ut på apoteket eller köps in till sjukvården, dels när människor blir sjuka vid felaktig läkemedelsanvändning.

Vidare skriver man att ett av problemen är den dåliga kontrollen över vilka läkemedel som patienter använder, vilket kan leda till oönskad läkemedelsinteraktion, och att det därför är viktigt att vård- och apotekspersonal får tillgång till en lista över patienters totala läkemedelsanvändning. Andra problem menar man är att många patienter inte tar den medicin som ordineras och att mer läkemedel skrivs ut än vad som är nödvändigt, samt att biverkningar som beror på felaktig användning kan innebära stora kostnader.

»Inte trovärdig«

Eva Nilsson Bågenholm, förste vice ordförande i Läkarförbundet, ställer sig dock tveksam till rapporten av flera skäl. Hon anser att mycket av det som står i rapporten är lösa antaganden och att många av beräkningarna är gjorda med siffror som är tagna ur luften.

– Rapporten blir inte trovärdig. Till exempel är det mycket märkligt att läkarna inte nämns någonstans. Det är vi som förskriver läkemedel och det går inte att förändra läkemedelsanvändningen utan att ha med läkarna, säger hon.

Eva Fernvall, ordförande på Vårdförbundet:

– Rapporten är gjord utifrån ett patientperspektiv där sjuksköterskor har stor del i att distribuera läkemedel. Det här handlar mycket om äldre patienter där ofta sjuksköterskor har diskussioner med patienterna. Den tiden saknar många gånger läkare.

Apoteket och Vårdförbundet har tre konkreta förslag på hur kostnaderna för felaktig läkemedelsanvändning ska kunna minskas. För det första måste lands-

FOTO: LARS OLOF NILÉN

Fel använda läkemedel kostar sjukvården flera miljarder kronor varje år, hävdar Apoteket AB och Vårdförbundet.

ting och kommuner satsa mer på utbildning om läkemedel för all vårdpersonal. Detta är särskilt viktigt i äldrevården där många patienter använder flera olika läkemedel. Vidare behöver samarbetet mellan vårdpersonal och apotekets personal förstärkas, och slutligen vill Apoteket och Vårdförbundet att patienter ges bättre kunskap om vårdinsatser och sin egen hälsa.

– Det är bra med samverkan över professionsgränserna, men det måste givetvis inkludera läkarna, säger Eva Nilsson Bågenholm.

Stefan Carlsson, VD för Apoteket AB, berättar att diskussioner kommer att föras med Läkarförbundet under hösten.

– Läkarna är en nyckelgrupp, och det

är självklart att den yrkesgruppen ska med i det här. De har det yttersta ansvaret i och med att det är de som skriver ut medicinen. Jag tror att vi kan förbättra hela kedjan genom att hjälpas åt mellan yrkesgrupperna och utnyttja varandras kompetens, säger han.

Men Eva Nilsson Bågenholm har inte hört talas om något eventuellt samarbete i ärendet och hon är besviken över att Läkarförbundet inte har fått kännedom om rapporten i förväg.

Diskussion i stället för kontroll

I rapporten föreslås också att apotekspersonal ska få tillgång till en lista över patienters totala läkemedelsanvändning, men Läkarförbundet tycker inte att det är rätt väg att gå.

– Vi vill att det i sjukvården ska finnas läkemedelsjournaler för varje patient där dennes sjukdomar, mediciner och eventuella allergier finns med. Där kan patientens allmänläkare se vad sjukhusläkaren ordinerat och också om speciella kontroller och uppföljning av en läkemedelsbehandling behövs. Då kan vi föra en diskussion med patienten i stället för att kontrollera patienten, något som vi vänder oss emot.

– Vi vill också att det kopplat till läkemedelsjournalerna ska finnas elektroniska förskrivningsstöd för att till exempel hitta eventuella interaktioner.

Eva Nilsson Bågenholm är positiv till rapportens förslag om att stärka patientens ställning men poängterar att läkarna måste få mer tid för varje patientsamtal.

Sara Zetterlund-Holfve

sara.zetterlund-holfve@lakartidningen.se

Prisnedgång på 500 miljoner efter reform

En effekt av den läkemedelsreform som infördes förra året och som innebär att apoteken ska byta till det billigaste likvärdiga läkemedlet är en total prisnedgång på läkemedel med 500 miljoner kronor. Det visar en genomgång av effekterna av reformen som gjorts av Apoteket AB, Landstingsförbundet och Läkemedelsförmånsnämnden.

Prisnedgången beror i första hand på att läkemedelsföretagen har sänkt priserna på sina produkter i samband med reformen. Det genomsnittliga priset för icke patentskyddade substanser har sjunkit med cirka sex procent medan pri-

terna på patentskyddade läkemedel i princip har stått stilla sedan reformen infördes. Utbyten av läkemedel på apoteken svarar för 30 miljoner kronor av den totala prisnedgången.

Under våren har två av de läkemedel med störst försäljning förlorat sina patent: Losec och Zocord, vilket har lett till att dessa kan köpas till kraftigt reducerade priser. Detta kommer troligtvis att innebära ytterligare prisnedgång.

Apoteket har sedan reformen infördes genomfört närmare 760 000 byten. Andelen förskrivare som motsatte sig ett byte har legat på cirka tre procent. (LT)